

УДК 378.14

Шумейко І.А., Лігоненко О.В., Чорна І.О., Зубаха А.Б., Дігтяр І.І.,
Стороженко О.В.,

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНТЕРАКТИВНОГО МЕТОДА НАВЧАННЯ В МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

ВДНЗУ “Українська медична стоматологічна академія”, м.Полтава

Стаття присвячена інтерактивному навчанню, як одній з форм організації пізнавальної діяльності. Розглядаються різні підходи до визначення інтерактивного навчання та його сутності; методи та технології особистісно-орієнтованого навчання, в ході якого здійснюється взаємодія викладача та студента.

Ключові слова: інновації, навчальний процес, інтерактивне навчання, пізнавальна діяльність, творче мислення, форма навчання, метод, підхід, інтерактивна взаємодія, педагогічний процес, особистісноорієнтоване навчання.

Постановка проблеми. Сучасна вища школа стоїть перед прикритим фактом: в умовах традиційних форм та методів навчання студенти, пасивно отримуючи інформацію, не вміють здобувати її самостійно і застосовувати те, що знають. Тому цілеспрямований розвиток індивідуальності можливий лише тоді, коли теорія освіти не декларуватиме необхідність творчості педагога і творчості студента, а систематично за допомогою доцільних методів втілюватиме її у навчально-виховному процесі [1,2]. Якнайкраще сприяють цьому інтерактивні методи навчання, що активно розробляються останнім часом. Завдяки закладеним в їх суть самостійній діяльності та груповій взаємодії вони можуть бути корисними як для викладача та і для студентів [4].

Попередні дослідження проблеми. Інтерактивні методи навчання є предметом численних, зокрема компаративних досліджень [3,8]. Науковцями було проведено аналіз того досвіду навчання зарубіжних шкіл, де шляхом дидактичної гри, інтерактивного дослідження та дискусії реалізуються особистісно орієнтовані пріоритети навчання. Комплексного дослідження проблеми підвищення якості професійної підготовки в медичних вузах у

процесі вивчення дисциплін із застосуванням інтерактивних методів навчання поки що не існує.

Виклад основного матеріалу. Інтерактивна модель навчання - постійне спілкування викладача з студентами, студентів з студентами - взаємодія всіх членів колективу (Мал 1).

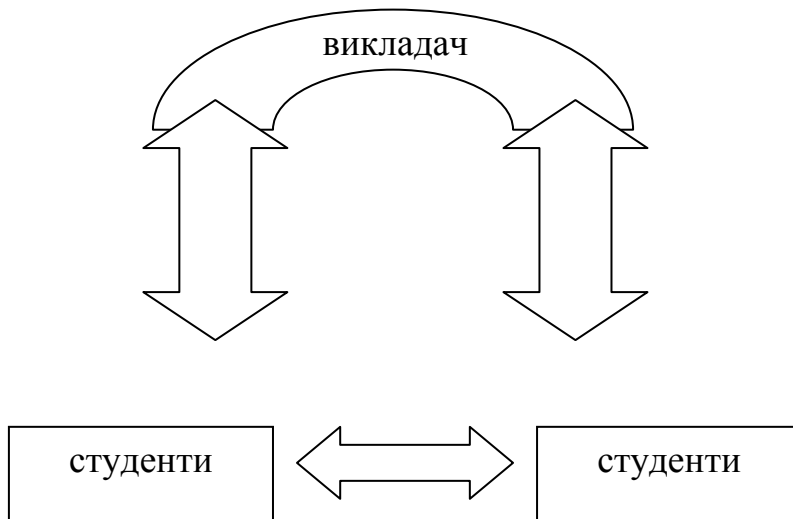

Рис 1. Інтерактивні модель навчання.

Позитивні сторони	Негативні сторони
Відносини довіри між викладачем і студентами	Не достатня дослідженість питання
Як, правило високий рівень засвоєння	Можливість перебільшеного використання інтерактивної дошки, ігор у відриві з навчальним процесом.
Розкриття ролі викладача як організатора	
Цікавість навчального процесу, бажання студентів вчитися	

Впровадження інтерактивних методик при викладанні фахових дисциплін дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт [4].

Термін “інтерактивний” прийшов до нас з англійської і має значення “взаємодіючий”. Існують різні підходи до визначення інтерактивного навчання. За своєю природою, воно означає здатність взаємодіяти чи знаходитись в режимі бесіди, діалогу з чим-небудь (наприклад, комп'ютером) або ким-небудь (людиною). Отже, інтерактивне навчання – це перш за все діалогове навчання, в

ході якого здійснюється взаємодія викладача та студента [1].

Викладач повинен віддавати перевагу не інформаційно-контролюючій функції, а організаційно-стимулюючій, культивує демократичний стиль керування, підтримує ініціативу студентів та має настанову на співпрацю та солідарну відповідальність за її результати. Зростає роль вміння добувати і узагальнювати інформацію з різних джерел.

Навчальний процес відбувається за умов постійної активної взаємодії всіх студентів [4]. Основна відмінність інтерактивних вправ і завдань від звичайних полягає в тому, що вони направлені не тільки і не стільки на закріплення вже вивченого матеріалу, скільки на вивчення нового.

Інтерактивні методи навчання можна класифікувати за кількома ознаками. Так, наприклад, дослідник М. Кларін, в основу класифікації поклав принцип активності. Науковець пропонує методи фізичної, соціальної, пізнавальної активності. Прикладами фізичної активності є зміна робочого місця, запис та ін. Учасники включені в соціальну активність тоді, коли ставлять запитання, відповідають тощо. Приклади пізнавальної активності: доповнення учасниками викладеного матеріалу, виступ як джерело професійного досвіду, самостійний пошук розв'язання проблеми [3]. Треба визначити також, що всі три види активності взаємопов'язані.

Наступний метод інтерактивного навчання це дискусія. Дискусію як навчальну форму роботи зі студентським колективом, ми намагалися не перетворювати у псевдообговорення, псевдопошук різних завдань, а робили її проблемною, використовуючи згорнуті форми дискусії:

- “круглий стіл”: бесіда, у якій на рівних брала участь невелика група студентів, при цьому відбувався обмін думками як між студентами, так і з “аудиторією”;
- “форум”: обговорення, що нагадувало “засідання експертної групи”, у ході якого ця група обмінювалася думками з “аудиторією”;
- “дебати”: формалізоване обговорення, яке побудоване було на основі виступів учасників представників двох протилежних команд-суперників та заперечень до цих виступів.

До інтерактивних методів навчання належать також ігрові методи, які володіють певним потенціалом в забезпеченні професійного розвитку фахівців, дозволяють удосконалювати діяльність і створювати нові моделі професійної практики, що відповідає цілям актуалізації майбутнього професіоналізму в сучасних умовах.

Ряд активних методів навчання одержав загальну назву «ділові ігри». Як відомо, ділова гра – це форма відтворення предметного і соціального змісту, професійної діяльності спеціаліста, моделювання відносин, характерних для цієї діяльності як цілого [5].

Такий метод інтерактивного навчання як портфоліо – націлений на формування певного стилю розумової діяльності, оцінювання та атестації студентів [6].

При використанні технології портфоліо студента необхідно дотримуватися наступних принципів:

- в основному змісті навчального портфоліо – показати все, на що студент спроможний, продемонструвати його найбільш сильні сторони, максимально розкрити творчий потенціал; особливо важлива форма оцінки, яка полягає у зміщенні акценту з того, що студент не знав та не вмів, на те, що він найкраще знає та вміє з цієї теми, в інтеграції якісної оцінки, і нарешті, у переносі педагогічного наголосу з оцінки навчання на самооцінку;
- прищеплювання навичок аналізу майбутньої професійної діяльності, самоорганізації, самоконтролю, самооцінки, позитивного ставлення до сторонньої критики своєї діяльності;

До інтерактивних методів у вищій школі також належать практичні заняття-конференції, де відпрацьовуються комунікативні, вербальні, дискусійні вміння, які необхідні майбутнім фахівцям [7].

На таких заняттях студенти повинні мати змогу “перевтілитися” у дослідників з конкретної проблеми, яка була зазначена у планах до заняття. Студенти розподіляються на дослідників-доповідачів, опонентів та учасників конференції. Обирається керівник секції та секретар. Головним завданням є підготувати студентів до участі у конференціях різного рівня, тому питання до

семінарського заняття були доповідями науковців з різних країн світу. Виступи учасників оцінюються колективно.

Висновок. На відміну від традиційних методик, де викладач звик давати і вимагати певні знання, при використанні інтерактивних форм навчання студент сам відкриває шлях до пізнання, засвоєння знань. Він стає головною фігурою, яка приймає власні рішення. Викладач стає в цій ситуації активним помічником, його головна функція – організація і стимулювання навчального процесу. Незважаючи на труднощі, які зустрічаються при застосуванні новітніх методів у навчальному процесі, інтерактивні методи сприяють покращенню знань, розвитку комунікативності, сприяють полегшенню адаптаційного процесу майбутніх фахівців, розвивають розумові та практичні здібності студентів.

Література

1. Баханов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі : монографія / К.О.Баханов. — Запоріжжя, 2000. — 160 с
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М.Дичківська. — К.: Академвидав, 2004. — 351 с.
3. Жирова В. Игра и обучение в американской школе / В.Жирова // Педагогический вестник. — 1992. — № 16. — С. 4—8.
4. Жовта Л.О. Використання інноваційних технологій навчання —запорука підготовки творчих спеціалістів / Л.О.Жовта // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. — Вип. 5 / редкол.: І.А.Зязюн (голова) та ін. — Київ-Вінниця : ДОВ Вінниця, 2004. — С.242—247.
5. Кларин М.В. Инновации в обучении : метафоры и модели : анализ зарубежного опыта / М.В.Кларин. — М., 1997. — 124 с.
6. Островерх О.О. Гуманітаризація як найважливіший принцип побудови освітніх систем / О.О.Островерх // Педагогічні особливості формування професійних якостей студентів : зб. наук. пр. — Харків, СТИЛЬ-ІЗДАТ, 2004. — С.146—151.

7. Паянок В.О. Інтерактивне навчання як інноваційний підхід у навчальному процесі / В.О.Паянок // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. — Вип. 5 / редкол.: І.А.Зязюн (голова) та ін. — Київ-Вінниця : ДОВ Вінниця, 2004. — С. 209—215.

8. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання / Пометун О.І., Пироженко Л.В та ін. — Умань, 2003. — 65 с.

Реферат Организация интерактивных методов обучения в медицинских учебных заведениях. **Шумейко И.А., Лигоненко А.В., Чёрная И.А., Зубаха А.Б., Дигтяр И.И., Стороженко А.В.,**

Ключевые слова : инновации, учебный процесс, интерактивное обучение, познавательная деятельность, творческое мышление, форма обучения, метод, подход, интерактивное взаимодействие, педагогический процесс, самостоятельное обучения.

Статья посвящена интерактивному обучению, как одной из форм организации познавательной деятельности. Рассматриваются разные подходы к определению интерактивного обучения и его сущности; методы и технологии лично-ориентированного обучения, в ходе которого осуществляется взаимодействие преподавателя и студента.

Summary Organization of interactive teaching methods in medical schools. **Shumeyko I.A., Ligonenko A.V., Chorna I.A., Zubaha A.B., Digtar I.I., Storojenko A.,**

Key words: innovation, learning process, online training, cognitive activity, creative thinking, a form of training, methods, approaches, interactive communication, teaching process, selfyatelnoe training.

The article considers interactive education as one of the forms of organization of cognitive activity. Also are reviewed different approaches to the interactive education definition and its essence; methods and technologies of personal-oriented education in which there is an interaction of a teacher and a pupil.